

รายงานผลการเข้ารับการฝึกอบรม

ชื่อโครงการฝึกอบรม : สัมมนาเชิงปฏิบัติการโครงการสานพลังประชารัฐเพื่อสนับสนุนการปลูกข้าวโพด
หลังฤดูทำนา

วันที่เข้ารับการฝึกอบรม : วันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

สถานที่ : โรงแรมรามารการ์เด้นส์ จังหวัดกรุงเทพมหานคร

ผู้ที่เข้ารับการฝึกอบรม : นายไพบุลย์ จันทอุทัย ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินปราจีนบุรี

ความรู้ที่ได้รับจากการอบรม :

โครงการสานพลังประชารัฐเพื่อสนับสนุนการปลูกข้าวโพด เป็นการประสานพลังประชารัฐ ระหว่างหน่วยงานภาครัฐ สถาบันการเงิน และภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อปรับสมดุลของปริมาณการผลิต การตลาดข้าวและข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เพื่อให้เกษตรกรได้รับประโยชน์สูงสุดจากการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในระบบการ ปลูกข้าว เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มุ่งหวังให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนจากการทำนาปรังใน หน้าแล้งมาปลูกพืชใช้น้ำน้อยซึ่งเป็นพืชที่ตลาดมีความต้องการ โดยมุ่งเน้นลดพื้นที่การปลูกข้าวนาปรัง โดยกำหนด พื้นที่เป้าหมายในการส่งเสริมการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์หลังฤดูทำนาในพื้นที่ปลูกข้าวเขตชลประทานที่มีศักยภาพและมี แหล่งน้ำตลอดฤดูเพาะปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์หลังฤดูทำนา

สรุปผลการเข้าร่วมสัมมนาเชิงปฏิบัติการโครงการสานพลังประชารัฐเพื่อสนับสนุนการปลูกข้าวโพดหลังฤดูทำนา

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีนโยบาย “การตลาดนำการผลิต” การบริหารจัดการสินค้าเกษตร สร้างความสมดุลทางการตลาด การเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร

ข้าวเป็นพืชเศรษฐกิจสำคัญของประเทศไทยเป็นเวลายาวนาน ในปี ๒๕๖๐/๖๑ มีพื้นที่ปลูกข้าว ทั้งหมด ประมาณ ๗๐ ล้านไร่ มีเกษตรกรที่ปลูกข้าวไม่น้อยกว่า ๓.๗ ล้านครัวเรือน ผลผลิต ๓๒.๖๓ ล้านตัน ซึ่ง การผลิตเกินความต้องการของตลาด จำเป็นต้องหากิจกรรมการเกษตรอื่น ๆ เพื่อให้เกษตรกรมีรายได้ในช่วงการปลูกนา ปรัง

ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศไทย และเป็นวัตถุดิบที่สำคัญในการ อุตสาหกรรมอาหารสัตว์ และมีความต้องการข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ประมาณ ๘ ล้านตัน ในขณะที่ปริมาณข้าวโพดเลี้ยง สัตว์ที่ผลิตได้มีประเทศไทยเพียง ๕ ล้านตัน ทำให้ต้องนำเข้าพืชวัตถุดิบอื่นเป็นวัตถุดิบทดแทนข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

เพื่อส่งเสริมเกษตรกรให้มีการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ ลดพื้นที่การปลูก ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในพื้นที่ไม่ถูกต้อง และเพิ่มพื้นที่ปลูกหลังนาฤดูแล้งที่เหมาะสมกับการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เพื่อให้มี ผลผลิตที่เพียงพอกับความต้องการของตลาด และกระจายผลผลิตออกสู่ตลาดเพื่อแก้ไขปัญหาอย่างยั่งยืน โดย ดำเนินการในพื้นที่ที่มีความเหมาะสมในการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ตาม Zoning by Agri-map ครัวเรือนละไม่เกิน ๑๕ ไร่

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงได้จัดทำ “โครงการสานพลังประชารัฐเพื่อสนับสนุนการปลูกข้าวโพดหลังฤดูการทำนา” เพื่อปรับสมดุลของปริมาณการผลิต การตลาดข้าวและข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เกษตรกรมีรายได้ และมีอาชีพมั่นคง ยั่งยืนจากกิจกรรมปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในช่วงฤดูนาปรัง และเพื่อให้อุตสาหกรรมต่อเนื่องของข้าวโพดเลี้ยงสัตว์มีเสถียรภาพในการผลิตสินค้า ลดการพึ่งพาจากภายนอกประเทศ

พื้นที่ดำเนินการ ดำเนินการในพื้นที่เหมาะสมมาก และเหมาะสมปานกลาง หรือพื้นที่ที่มีศักยภาพในการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มีประวัติการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์แล้วได้ผลดี เป็นพื้นที่ในเขตชลประทาน และนอกเขตชลประทานที่มีศักยภาพในการบริหารจัดการน้ำตลอดฤดูเพาะปลูก ภาคตะวันออกมี ๑ จังหวัด ได้แก่จังหวัดปราจีนบุรี

สำหรับการดำเนินงานของจังหวัดปราจีนบุรี มีเกษตรกรสมัครเข้าร่วมโครงการ ๒๒๖ ราย พื้นที่ ๒,๖๘๐ ไร่ ตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

๑. อำเภอเมือง เกษตรกรจำนวน ๙ ราย พื้นที่จำนวน ๑๐๖.๕๐ ไร่
๒. อำเภอกบินทร์บุรี เกษตรกรจำนวน ๑๖๗ ราย พื้นที่จำนวน ๑,๙๗๔ ไร่
๓. อำเภอประจันตคาม เกษตรกรจำนวน ๒๐ ราย พื้นที่จำนวน ๒๓๕.๕๐ ไร่
๔. อำเภอศรีมหาโพธิ เกษตรกรจำนวน ๑๓ ราย พื้นที่จำนวน ๑๗๓ ไร่
๕. อำเภอศรีมหาโพธิ เกษตรกรจำนวน ๑ ราย พื้นที่จำนวน ๑๒ ไร่
๖. อำเภอนาดี เกษตรกรจำนวน ๑๖ ราย พื้นที่จำนวน ๑๗๙ ไร่

คุณสมบัติเกษตรกร

๑. มีสัญชาติไทย และบรรลุนิติภาวะ
๒. เป็นเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนเป็นหัวหน้าครัวเรือนในทะเบียนเกษตรกร (ทบก.) ของกรมส่งเสริมการเกษตร และพื้นที่ต้องมีประวัติการขึ้นทะเบียนผู้ปลูกข้าวในช่วง ๓ ปี ย้อนหลัง (ตั้งแต่ปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๑) ปีใดปีหนึ่ง สำหรับกรณีที่เขาที่ดินทำนา ใช้หลักเกณฑ์เดียวกัน
๓. มีความประสงค์ปรับเปลี่ยนการปลูกข้าวมาปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์หลังนาช่วงฤดูแล้ง **โดยความ**

สมัครใจ

๔. พื้นที่ที่เข้าร่วมโครงการต้องเป็นพื้นที่นาในเขตชลประทาน หรือพื้นที่นอกเขตชลประทานที่มีศักยภาพในการบริหารจัดการน้ำตลอดฤดูเพาะปลูก **และมีเอกสารสิทธิ์ถูกต้องตามกฎหมาย**
๕. เกษตรกรต้องมีบัญชีเงินฝากออมทรัพย์กับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) เพื่อใช้ในการขอรับเบี้ยประกันภัยกรณีเกิดภัยพิบัติ

วิธีดำเนินการ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานปฏิรูปการบริหารจัดการภาคเกษตรเพื่อดำเนินการปฏิรูปการบริหารจัดการภาคเกษตรภายใต้หลักการตลาดนำการผลิต ประกอบด้วยคณะทำงานด้านต่าง ๆ จำนวน ๔ คณะ ได้แก่

๑. คณะทำงานคัดเลือกผลผลิตทางการเกษตรที่สำคัญหรือมีผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ
๒. คณะทำงานด้านการประสานงานการตลาดสำหรับเกษตรกร
๓. คณะทำงานด้านส่งเสริมประสิทธิภาพการผลิตทางการเกษตร
๔. คณะทำงานด้านการกำหนดมาตรฐานแรงจูงใจในการผลิตตามแผนการผลิตทางการเกษตร

หน่วยงานภายใต้คณะทำงานด้านการประสานงานการตลาดสำหรับเกษตรกรได้ร่วมกันดำเนินการ ดังนี้

๑. การเตรียมการ
  - ๑.๑ การประมาณการผลิต
  - ๑.๒ การติดตามสถานการณ์วัตถุดิบอาหารสัตว์
  - ๑.๓ การกำหนดจุดรับซื้อข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในพื้นที่
  - ๑.๔ การวางแผนการรับซื้อสินค้าข้าวโพดเลี้ยงสัตว์
  - ๑.๕ การพัฒนาศักยภาพแหล่งรวบรวมสินค้าข้าวโพดเลี้ยงสัตว์
  - ๑.๖ การกวดขันกับการลักลอบนำเข้าผลผลิตทางการเกษตร

การกำหนดพื้นที่เป้าหมายและเขตส่งเสริมการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์หลังฤดูทำนา

- พื้นที่ปลูกข้าวในเขตชลประทาน ที่มีความเหมาะสมในการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์หลังฤดูทำนาตาม Zoning by Agri-map ของกรมพัฒนาที่ดิน
- พื้นที่ปลูกข้าวในเขตชลประทาน ที่มีความเหมาะสมในการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์หลังฤดูทำนาตาม Zoning by Agri-map ของกรมพัฒนาที่ดิน โดยทีมผู้จัดการพื้นที่พิจารณาแล้วว่ามีความเหมาะสมในการส่งเสริม
  - กรมชลประทานวิเคราะห์จัดทำขอบเขตพื้นที่เป้าหมายที่กลุ่มเกษตรกรผู้ใช้น้ำในเขตชลประทานที่มีความประสงค์จะปรับเปลี่ยนจากการปลูกข้าวมาเป็นปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ตลอดจนวางแผนการสนับสนุนจัดสรรน้ำ
  - กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมพัฒนาที่ดิน และกรมชลประทาน ร่วมกันสำรวจความต้องการเบื้องต้นของเกษตรกรในการเข้าร่วมโครงการ
  - กำหนดผู้รับผิดชอบทำหน้าที่เป็นผู้จัดการพื้นที่ในแต่ละระดับ เพื่อขับเคลื่อนและบริหารจัดการการผลิตและการตลาดของกลุ่มผู้ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในพื้นที่ในแต่ละระดับ ได้แก่ ระดับกลุ่มผู้ผลิต ระดับจังหวัด ระดับเขต และระดับประเทศ

คณะกรรมการขับเคลื่อนโครงการสานพลังประชารัฐเพื่อสนับสนุนการปลูกข้าวโพดหลังฤดูทำนา ระดับจังหวัด

ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธาน คณะกรรมการฯ ประกอบด้วย ปลัดจังหวัด ท้องถิ่นจังหวัด สหกรณ์จังหวัด ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินจังหวัด ผู้อำนวยการโครงการชลประทานจังหวัด ปฏิรูปที่ดินจังหวัด ปศุสัตว์จังหวัด พาณิชยจังหวัด อุตสาหกรรมจังหวัด ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่รับผิดชอบพื้นที่ จังหวัด ผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ประธานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้า (ศ.พ.ก.) ระดับจังหวัด ประธานแปลงใหญ่ระดับจังหวัด ผู้แทนสมาคมการค้าเมล็ดพันธุ์ไทย ผู้แทนสมาคมผู้ผลิตอาหารสัตว์ไทย ผู้แทนสมาคมการค้าพืชไร่ เกษตรจังหวัดเป็นคณะกรรมการเลขานุการ และเกษตรและสหกรณ์จังหวัดเป็นคณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

อำนาจหน้าที่

๑. ทำหน้าที่เป็นกลไกในการขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการของจังหวัด และสอดคล้องกับนโยบายของคณะกรรมการขับเคลื่อนโครงการสานพลังประชารัฐเพื่อสนับสนุนการปลูกข้าวโพดหลังฤดูทำนาระดับกระทรวง
๒. ประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อวางแผน และบริหารจัดการการผลิต จนถึงการจัดซื้อผลผลิตของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ กับสถาบันเกษตรกร และบริษัท/ผู้ประกอบการ
๓. สนับสนุนให้มีการทำสัญญาซื้อขายผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ระหว่างเกษตรกรกับสถาบันเกษตรกร และบริษัท/ผู้ประกอบการ ที่มีความพร้อมโดยระบุ ผู้รับซื้อ ราคาซื้อ และปริมาณรับซื้อ
๔. ประชาสัมพันธ์ ชี้แจงการดำเนินงานโครงการแก่เกษตรกร
๕. ให้คำแนะนำ แก้ไขปัญหาอุปสรรคการดำเนินงานโครงการให้แก่คณะกรรมการขับเคลื่อนโครงการฯ ระดับอำเภอ
๖. ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการขับเคลื่อนโครงการสานพลังประชารัฐเพื่อสนับสนุนการปลูกข้าวโพดหลังฤดูทำนาระดับกระทรวงมอบหมาย

คณะกรรมการขับเคลื่อนโครงการสานพลังประชารัฐเพื่อสนับสนุนการปลูกข้าวโพดหลังฤดูทำนา ระดับอำเภอ

นายอำเภอเป็นประธาน คณะกรรมการฯ ประกอบด้วย ปลัดอำเภอหัวหน้ากลุ่มงานบริหารงานปกครอง ท้องถิ่นอำเภอ พัฒนาการอำเภอ หัวหน้าส่วนราชการระดับอำเภอ หรือเทียบเท่าของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบพื้นที่อำเภอ นายกเทศมนตรี นายกองค์การบริหารส่วนตำบล กำนัน ในพื้นที่เป้าหมายในการดำเนินโครงการ ผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาเกษตรอำเภอเป็นเลขานุการ และนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรที่ได้รับมอบหมายเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

อำนาจหน้าที่

๑. กำกับ ดูแล แก้ไขปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการฯ ในระดับอำเภอ และการดำเนินงานของทีมผู้จัดการในระดับพื้นที่ ทั้งทีมที่ดำเนินการในพื้นที่สหกรณ์การเกษตร และนอกเหนือการดูแลของสหกรณ์การเกษตร
๒. รับสมัคร และบันทึกข้อมูลลงระบบสารสนเทศ และรายงานผลให้คณะกรรมการขับเคลื่อนโครงการสานพลังประชารัฐเพื่อสนับสนุนการปลูกข้าวโพดหลังฤดูทำนา ระดับจังหวัดทราบ
๓. ประชาสัมพันธ์ ชี้แจงการดำเนินงานโครงการแก่เกษตรกร
๔. ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการขับเคลื่อนโครงการสานพลังประชารัฐเพื่อสนับสนุนการปลูกข้าวโพดหลังฤดูทำนาระดับจังหวัดมอบหมาย